

Suyun Mirası

Yerebatan Sarnıcı

Yerebatan Sarnıcı - İstanbul

140 m uzunluk

70 m genişlik

100.000 ton
su depolama kapasitesi

- İstanbul'un görkemli tarihsel yapılarından birisi de Ayasofya'nın güneybatısında bulunan Bazilika Sarnıcı'dır. Bizans imparatoru I. Justinianus (527-565) tarafından yaptırılan bu büyük yeraltı sarnıcı, suyun içinden yükselen ve sayısız gibi görülen mermer sütunlar sebebiyle halk arasında "Yerebatan Sarayı" olarak isimlendirilmiştir. Sarnıç, uzunluğu 140 metre, genişliği 70 metre olan dikdörtgen biçiminde bir alanı kaplayan dev bir yapıdır. 52 basamaklı taş bir merdivenle inilen bu sarnıcın içerisinde her biri 9 metre yüksekliğinde 336 sütun bulunmaktadır. Toplam 9.800 m² alanı kaplayan bu sarnıç, yaklaşık 100.000 ton su depolama kapasitesine sahiptir.
- Sarnıçtaki sütunların köşeli veya yivli biçimde olan birkaç tanesi hariç büyük bir çoğunluğu silindirik biçimindedir. Sarnıcın kuzeybatı köşesindeki iki sütunun altında kaide olarak kullanılan iki Medusa Baş, Roma Dönemi heykel sanatının şaheserlerindedir. Sarnıcı ziyaret eden insanların en çok ilgisini çeken Medusa başlarının hangi yapılardan alınıp buraya getirildiği bilinmemektedir.
- Bir efsaneye göre Medusa, Yunan mitolojisinde yeraltı dünyasının dişi canavarı olan üç Gorgona'dan biridir. Bu üç kız kardeştten yılan başlı Medusa, kendisine bakanları taşa çevirme gücüne sahiptir. Bir görüşe göre o dönemde büyük yapılar ve özel yerleri korumak için Gogona resim ve heykelleri kullanılırdı ve sarnıca Medusa başının konulması da bu yüzdendir.
- Bizans döneminde bu çevrede geniş bir sahayı kaplayan ve imparatorların ikamet ettiği büyük sarayın ve bölgedeki diğer sakinlerin su ihtiyacını karşılayan Yerebatan Sarnıcı, İstanbul'un Osmanlılar tarafından 1453 yılında fethinden sonra bir müddet daha kullanılmış ve padişahların oturduğu Topkapı Sarayı'nın bahçelerine buradan su verilmiştir.
- Ayasofya civarındaki evlerin zemin katlarında bulunan kuyu benzeri yuvarlak büyük deliklerden ev halkının aşıya sarkıttıkları kovalarla su çektikleri, hatta balık tuttıkları öğrenilmiştir.